

گرفتەكانى كۆتەندامى ھەناسە بەتايىەتى ھەناسەتەنگى، ھەندىك جارىش شىرپەنجە، گرفتى پەيوەست بە كۆتەندامى زاوژى و نەزۇكى. ماددەى تۆليون Toluene كە لە بۆيەى نىنۆكدا ھەيە كاريگەرىى نەرتى دەكاتە سەر كۆتەندامى دەمار و زاوژى لەگەل ئەگەرى سەرتىشە و سووتانەوہى قورگ و چاوەكان. ماددەى فۆرمەلديھاید Formalde-hyde شىرپەنجەيى، ھەرۋەھا دايوبوتيل فتالەيت Dibutyl phthalate كە كاريگەرىى نىنگەتيف دەكاتە سەر كۆتەندامى زاوژى. ماددە كىمىيەىە زىانبەخشەكانى دىكەى ناو بۆيەى نىنۆك: كامفۆر Camphor كە دەيتتە ئەگەرى ھىلنج و سەرسووران و سەرتىشە، نايترو سىليۇز، ھەرۋەھا ئەسيتون كە بۆ لايردى بۆيەى نىنۆك بەكارديت، دەيتتە ھۆى وشكبوونى نىنۆك و ھەستەوہرى و ھەركردنى پىست.

بۆيەى نىنۆك Nail polish لەوانەيەپىكھاتەى كىمىيەىى وا لەخۇبگرت كە زىانى زۆر بە تەندروستى بگەيەنن. زۆرەى جۆرەكانى بۆيەى نىنۆك ماددەى ژەھراوى و زىانبەخشان تىدايە، كە كاريگەرى دەكەنە سەر تەندروستى بەكارھيتەر و كامەندانى سالۆنەكانى نارايشت و جوانكارى ئافرەتان. بەكارھيتنانى بەردەوامى بۆيەى نىنۆك زىانى تەندروستى ھەيە بە شىوہى: سووتانەوہى پىست، ھەستەوہرى، ھىلنج، سەرتىشە،

بەكترياي سوودبەخش لە ريخۇلەدا، خۇپاراستن لە ئەگەرى تووشبوون بە چەند جۆرىكى شىرپەنجە، بەتايىەتى شىرپەنجەى خوڭن، پړوستات، پاراستنى تەندروستى دەم و سىيەكان، باشترکردنى توانا و فرمانەكانى مېشك، رېكخستنى ھاوسەنگى ھۆرمۆنەكان، خۇپاراستن لە تووشبوون بە نەخۇشى خوڭنەرهكان و جەلتەى مېشك، يارمەتيدانى دروستبوونى خړۆكە سوورەكانى خوڭن، بەھيژکردنى سىستى بەرگريى لەش، كۆنترۆلکردنى ليدانەكانى دل و پەستانى خوڭن، باشترکردنى تەندروستى چاۋ، دابەزاندنى ئاستى كۆليستېرۆلى خراب لە خوڭندا، خۇپاراستن لە ئەگەرى تووشبوون بە نەخۇشى دل، پاراستنى تەندروستى پىست، رېكخستنى ئاستى شەكرى خوڭن، دريژکردنەوہى ھەستى تېربوون و ھاندانى دابەزاندنى كېشى لەش.

مانگۆ Mango بە شای ميوەكان ناسراۋە، دەولەمەندە بە ماددەى دژەتۆكسان لە گروپى فلاۋونويدەكان Flavonoids و پۇليفينۆلەكان Polyphenols كە رۆلى بەرچاويان لە پاراستنى تەندروستىدا ھەيە، ھەرۋەھا فيتامينەكانى، E، C، B6، لەگەل كانزاكانى كۆپرە، زىنك، مەنگەنيۇز، پۇتاسيۇم. سوودە تەندروستىيەكانى مانگۆ برىتين لە: ھاندانى ھەرسكردنى خۇراك بەوہى كە مانگۆ چەند ئەنزىمىك لەخۇدەگرت كە ھانى تېكشكاندى پړوتين و ريشال دەدن، ھاندانى گەشەى

بەھای خۇراكىى مانگۆ

بۆ پارستنی دلت له نیرگله دوور بکه وهرهوه

دوکه‌لی نیرگله Hookah زووتر له حاله‌تی ناسایی هانده‌ره بۆ مه‌یینی خوین، ئەمەش ئەگه‌ری تووشبوون به‌ نۆره‌ی دلت و جه‌لتە‌ی می‌شك Stroke زیاد ده‌کات. توێژهران جه‌ختیان کردۆته‌وه‌ که دوکه‌لی تووتن که له‌ نیرگله‌وه‌ هه‌لده‌مژریت فرمانی خوین تیکده‌دات و ئەگه‌ری مه‌یین، یان په‌یدا‌بوونی تۆپه‌لی مه‌ییوی خوین Blood clots زیاد ده‌کات، که هۆکاره‌ بۆ گیرانی خوینه‌رکانی دلت، یان خوینه‌ره‌کانی می‌شك، ئاماژه‌ به‌وه‌ش کراوه‌ که پاش هه‌لمژینی دوکه‌لی نیرگله‌ به‌ ته‌نیا ۱۱ چرکه، ئەگه‌ری دروستبوونی تۆپه‌لی مه‌ییوی خوین زیاد ده‌بێت، هه‌روه‌ها ده‌بێته‌ ئەگه‌ری گۆرانی ناسایی له‌ سرووشتی لێشای خویندا. دوکه‌لی نیرگله‌ رێژیه‌کی به‌رزتری مادده‌ی کیمیاییه‌ زیانه‌خشه‌کان به‌راورد به‌ دوکه‌لی جگه‌ریه‌کی ناسایی له‌خۆده‌گریت، ئەوه‌ش روونکراوته‌وه‌ که دوکه‌لی نیرگله‌ فرمانه‌ سرووشتییه‌کانی خوین به‌تایبه‌تی چالاکیی خه‌پله‌کانی خوین Platelets ده‌شیۆنێت. نیرگله‌ تووتنی بۆندارکراو به‌ مادده‌ی کیمیایی چێژ و بۆندار له‌گه‌ڵ گلیسرین و مادده‌ی دیکه‌ له‌خۆده‌گریت، بۆیه‌ له‌کاتی گه‌رمبووندا جگه‌ له‌ نیکۆتین و قه‌تران، مادده‌ی کیمیایی دیکه‌ش ده‌گه‌نه‌ ناو دوکه‌لی نیرگله‌، که له‌وانه‌یه‌ زیان به‌ تەندروستی بگه‌یه‌نن، به‌تایبه‌تی تەندروستی دلت.

چۆن تەنیا بە رىجىم كىش دادەبەزىت

دابهزاندنى كىش ئەنجام بەدەيت، ئەوا دەتوانىت تەنیا بە رىجىمىكى دروست تا رادەيەك كىش دابهزىت، بەلام سەرەتا پىۋىستە كە سەردانى دكتۇر بىكەيت، تاكو دلىبابىت لەۋەى كە هىچ نەخۇشەك لەپال كىشى زىادى لەشتەۋە نىيە، با خۇراكت زىاتر روۋەكى يىت لەگەل پىرۇتىنى بى چەۋرى و گۆشتى بى چەۋرى بە بىرى كەم، خۇراكى تازە و بەھا بەرز ھەلپىرە كە بىرىكى زۇر سەۋزە و مېۋەى ۋەزىلى لەخۇبگىت، ھەروەھا جەخت كىرەنەۋە لە ژەمىكى دەۋلەمەندى بەيانىيان بە مەبەستى رىگرتن لە زىاد خواردن، كاتى ژەمەكانى خۇراك رىكبەخە و ھەول بەدە كە پىش ھەستىكردن بە برىسپوون ژەمە سەرەككەكان بخۇيت.

يىگومان دابهزاندنى كىشى لەش كارىكى ئاسان نىيە، بەلام ھەرگىز مەھال نىيە، ئەگەر وىستىكى بەھىزت ھەيە و بىرىارى دابهزاندنى كىشى خۇتت داۋە، ئەوا دەتوانىت ئەم ئامانجە بىكىت، بەلام بە مەرجىك بە تەۋاۋى باپەندى ھەموو رىنمايىەكان بىت، ئەۋەش روۋنە كە پەپرەۋىكردى رىجىمى خۇراكى Dieting و مەشقى فىزىكى Exer-cise بەيەكەۋە و بە رىنمايى دكتۇر باشتىر رىگايە بۇ كۆنترۇلكردى كىشى لەش، بەلام تەنیا بە پەپرەۋىكردى رىجىم، يان مەشقى فىزىكى ھىشتا دەتواندىت كە كىشى لەش دابهزىندىت. ئەگەر لەبەر ھەر ھۇكارىك نەتوانىت كە مەشقى پىۋىست بۇ

بۇ ئەوانەي بەردەوام ھەست بە سەرما دەكەن

ھەستکردنى بەردەوام بە سەرما Feeling cold جىاوازه لەگەل بەرگەنەگرتنى ساردى و لەوانەيە كە نەخۇشىي لەپالەوۈە يىت. ھەستکردن بە سەرما لە رۆژە زۆر ساردەكانى زستاندا ئاساييە، تەننەت لە ھاويشنىدا كە لە ژورۇنكىدا پلەي گەرمى سىپلىت زۆر نەزم يىت. كاردانەوۈي لەشى ھەر كەسكى بەرانىەر بە ساردى جىاوازي ھەيە و رەنگە ھەندىك كەس زياتر لە كەسانى دى بە سەرما نارەحەت بىن. ئەم حالەتە بە بەرگەنەگرتنى سەرما Cold intolerance ناوژەدە دەكرىت، ئەمەش زياتر لە ئافرەتدا بەدى دەكرىت، لەبەر ئەوۈي كە تىكرپاي مېتابولىزم لەكاتى ھەسانەو لە ئافرەتدا بەراورد بە پىاو نەزمترە، ھۆكارەكانى ھەستکردنى بەردەوام بە سەرما ئەمانەن: دابەزاندنى كېشى لەش لەبەر كەمبونەوۈي رېژەي چەورىي لەش كە پىويستە بۇ پاراستنى گەرمىي لەش، كە ھاوكتە لەگەل دابەزىنى ئاستى مېتابولىزمى لەش، كزبونى سوۋرى خوڭن لە ئەنجامى تووشبون بە نەخۇشىي شەكرە، يان نەخۇشىي دل كە ھاوكتە لەگەل سېربون و نازار لە پەلەكاندا، كەمخەوى، يان كوالىتى خراپى خەو، چونكە كاريگەرى دەكاتە سەر كاتژمىرى بايۇلۇژى لەش و دروستىي رېكخستنى پلەي گەرمىي لەش، كەمخونى، سىستېبونى گلاندى دەرەقى.

ژەمى خۇراك لە كاتى خۇيدا پىويستە بۇ دايىنکردنى وزە و ماددە گرنگەكان بۇ كاتژمىرەكانى داھاتوو، رەنگە بەس يىت بۇ ھەموو جۆرە چالاككەيەك تا دەگاتە كاتى ژەمى سەرەككى داھاتوو، ئەم مەسەلەيە زۆر گرنگە، بەتاييەتى بۇ ۋەرزىشوان و كرىكار و ئەو كەسانەي كە بەردەوام كارى فيزيكىي قورس ئەنجام دەدەن، بۇنمونە: پىويستە خۇراك ۋا رىك بخەيت كە ژەمە سەرەككەيەكانت بەلاي كەم بکەونە دوو كاتژمىر پىش دەستپىكردى مەشقى ۋەرزىي، يان ھەر چالاككەيەكى فيزيكىي دىكە. سوودەكانى رېكخستنى كاتى ژەمە سەرەككەيەكانى خۇراك برىتتىن لە: رېكخستنى كىردارە بايۇلۇژىيەكانى لەش، رېكخستنى ئاستى مېتابولىزمى لەش، ھاندانى جگەر بۇ چالاككردنى كىردارى رزگاربونى لەش لە ماددە زىانبەخشەكان Detoxification. كاتى ژەمەكان ۋا رېكبخە كە

ماۋەي نىۋان سى ژەمە سەرەككەيەكانى خۇراك لە چوار كاتژمىر زياتر نەيىت. ۋاباشە كە ژەمى خۇراكى بەياني لە ماۋەي يەك كاتژمىرى پاش لەخەۋەلئساندا يىت. ژەمى ئىۋارە ھەر چەند زووتر يىت باشترە و با ماۋەي نىۋان ژەمى ئىۋارە و نووستن ھەرگىز لە دوو كاتژمىر كەمتر نەيىت. پىويستە ئەو راستىيەش بزائىت كە تواناي ھەرسكردن لە كاتژمىر ۱۲ى نىۋەرۇ تا كاتژمىر دووى پاش نىۋەرۇ لە بەرزترىن ئاستدا دەيىت، پاشان بەرە بەرە كزەيىتەۋە.

